

RELATIONSHIP BETWEEN SUBJECTIVE WELL-BEING AND COMMITMENT TO SUCCESS OF STUDENTS

Mikaelian M. A., Hakobyan N. M. (Armenian State Pedagogical University, Yerevan, Armenia)

marine.mikaelian@ysu.am, nar.hakobyan.7@mail.ru

Ներկայացման ամս. 31.07.2021

Գրախոսման ամս. 07.08.2021

Տպագրության ընդունման ամս. 22.09.2021

The aim of the study is to investigate the relationship between subjective well-being and the pursuit of success in junior and senior students. The results show that the highest indicators of subjective well-being of students are expressed in the scales of peace, health, happiness, existence, which is obviously related to the current situation in Armenia caused by the war in Artsakh and the coronavirus pandemic. Psychological, physical and mental well-being among students is preferable to social and material well-being. Students are highly motivated to succeed in achieving the desired goal. Senior students, unlike undergraduate students, are more satisfied with all aspects of life. Senior students are more motivated to succeed than junior students. Students with a high level of success motivation have a higher level of life satisfaction.

Keywords: *subjective well-being, striving for success, student, life satisfaction.*

DOI: <https://doi.org/10.46991/SBMP/2022.5.1.073>

Ներածություն: Բարեկեցությունը բազմաֆունկցիոնալ կառույց է, որը բնութագրվում է սոցիալական, մշակութային, տնտեսական, հոգեբանական, ֆիզիկական, հոգևոր գործոնների փոխկապվածությամբ: Երջանկության և կյանքից ընդհանուր բավարարվածության սուբյեկտիվ զգացողությունը դիտարկվում է որպես «հոգեբանական բարեկեցության» հայեցակարգ: «Բարեկեցություն» հասկացությունը թարգմանվում է որպես «լավ էություն» և ենթադրում է անհատի դինամիկ սոցիալական կապերի համակարգ՝ ներգրավելով միջանձնային հարաբերությունները, որոնք լի են դրական ապրումներով [7]:

Բարեկեցությունը և դրական գործելու ցանկությունը մարդկության շարժիչ ուժերից է, իսկ նրա սուբյեկտիվ զգացողությունը կարևոր պայման է մարդու լիարժեք կյանքի համար [9]:

Սուբյեկտիվ բարեկեցության հետ մեկտեղ հաճախ օգտագործվում են հոգեբանական բարեկեցություն, կյանքից բավարարվածություն, կյանքի որակ հասկացությունները [1]:

Բարեկեցությունը բազմաբաղադրիչ երևույթ է, որը կախված է տարբեր գործոններից՝ աշխարհի վերաբերյալ անձնային արժեքների և գաղափարների համակարգերից, հուզական և վարքային կարծրատիպերից, հաղորդակցման հմտություններից, անձնային հատկություններից, կյանքի նպատակներից, ինտելեկտի ընդհանուր մակարդակից: Բարեկեցության տարբեր ասպեկտները չափվում են սուբյեկտիվ (ինքնագնահատական) և օբյեկտիվ (հոգեդիագնոստիկ չափումներ) մեթոդներով: Արտաքին իրադարձությունները և կյանքի պայմանները համեմատաբար քիչ են ազդեցություն ունենում ընդհանուր բարեկեցության վրա: Առավել էական դեր են խաղում սոցիալականացման գործընթացում ձևավորված կայուն անձնային հատկությունները [8]: Գոյություն ունեն բարեկեցության տարբեր մոդելներ՝ Ա. Կամպելի «կյանքի որակի» մոդելը, Ն. Բրեդերնի «հոգեբանական բարեկեցության» մոդելը, Է. Դիների «կյանքից բավարարվածության» սանդղակը և «սուբյեկտիվ բարեկեցության» մոդելը, Կ. Ռիֆֆի «հոգեբանական բարեկեցության» մոդելը [9]: Սուբյեկտիվ բարեկեցության յուրահատկությունն այն է, որ նրա ձևավորման մեխանիզմները ոչ միայն սոցիալական միջավայրում են, այլև անձի ներաշխարհում [2]: Ն. Բրեդերնը գտնում է, որ հոգեբանական բարեկեցությունը բաղկացած է երկու բաղադրիչներից՝ դրական և բացասական աֆեկտներից: Է. Դիներն ավելացրեց ևս մեկ բաղադրիչ՝ կյանքից բավարարվածությունը [8]: Կ. Ռիֆֆի բազմաչափ մոդելը ներառում է կյանքի հիմնական ռազմավարությունները, որոնք փոխկապակցված են և կազմում են անձի հոգեբանական բարեկեցության հիմքը՝ դրանք ինքնաընդունման, անձնային աճի, շրջապատի հետ դրական հարաբերությունների կառուցման, ինքնավարության, շրջապատի կառավարման ռազմավարություններն են [6]:

Գ. Ռայանի և Է. Դեսիի էվոլյուցիոն հստակ մոդելը եռաբաղադրիչ է՝ ինքնորոշում, կոմպետենտություն, դրական հարաբերություններ [9]: Համաձայն Մ. Սելիգմանի՝ բարեկեցության բաղադրիչներն են՝ ներգրավվածությունը, իմաստը, դրական հույզերը, ձեռքբերումները, փոխհարաբերություններն այլ մարդկանց հետ: Այս բաղադրիչների մի մասը գնահատվում են օբյեկտիվորեն, մյուսները՝ սուբյեկտիվորեն (հիմնվելով ինքնագնահատականի վրա): Յուրաքանչյուր տարր նպաստում է բարեկեցության մակարդակի բարձրացմանը, սակայն «բարեկեցությունը չի իջնում որևէ բաղադրիչի մակարդակի» [3]: Թ. Ռաֆը և Զ. Հարթերն առանձնացնում են բարեկեցության հետևյալ տարրերը՝ մասնագիտական, ֆիզիկական, սոցիալական, ֆինանսական, միջավայրային [3]:

Այսպիսով, սուբյեկտիվ բարեկեցությունը սահմանվում է որպես երևույթների լայն կատեգորիա, որը բաղկացած է մարդկանց հուզական արձագանքից, կյանքի որոշակի ոլորտներից ունեցած բավարարվածությունից և կյանքի որակի վերաբերյալ դատողություններից:

Անդրադառնանք հաջողությունների հասնելու ձգտմանը: Ըստ Ս. Օժեգովի՝ հաջողությունը նպատակին հասնելն է, հանրային ճանաչումը, լավ արդյունքներն աշխատանքի, ուսման մեջ: Ա. Բելկինի համոզմամբ՝ սոցիալ-հոգեբանական տեսանկյունից հաջողությունը շրջապատի սպասելիքների միջև հարաբերակցությունն է, անձի և նրա գործունեության արդյունքները: Հոգեբանական տեսանկյունից հաջողությունը ուրախության վիճակի զգացումն է, բավարարվածությունն այն փաստից, որ գործունեությունն արդյունք ունի, այն համընկել է սպասելիքների հետ կամ գերազանցել դրանք: Մանկավարժական տեսանկյունից հաջողության հասնելու իրավիճակը սահմանվում է որպես նպատակային, կազմակերպված պայման, որի համաձայն՝ հնարավոր է հասնել արդյունքների ինչպես անհատապես, այնպես էլ ողջ կոլեկտիվով: Անձնային արժեքների կառուցվածքում հաջողության հասնելը դրսևորվում է որպես անհատի արժեք, որը մղում է գործունեության, և որպես համամարդկային արժեք, որը դառնում է ուղենիշ [4]:

Հաջողությունը որպես դրդապատճառ ձևավորվում է գործունեության ընթացքում: Այն անձի սոցիալական ակտիվության հիմնական կարգավորիչ է [3]: Հաջողության հասնելու վիճակ կարող է առաջանալ ինչպես դրդապատճառների բավարարման գործընթացում ինքնաբերական դրական հույզերի տեսքով, այնպես էլ կամային ակտի արդյունքում: Նույնիսկ այն դեպքում, երբ նպատակին հասնելու համար անհրաժեշտ է հաղթահարել մեծաթիվ ներքին խոչընդոտներ, մարդու հոգեկան կառուցվածքում միշտ տեղ կա գործունեության դրական, հաջող արդյունքի համար [4]:

Ջ. Լուսիանիի համոզմամբ՝ հաջողությունն արտահայտվում է երջանկության իրավիճակում, բնորոշվում է որպես բարեկեցության և բավարարվածության վիճակ, երբ մարդն իր առջև դնում է իրական նպատակներ՝ իր ներաշխարհին և արժեքներին համապատասխան [5]:

Հաջողության հասնելու ցանկության վրա ներազդում են հետևյալ գործոնները՝ սեփական ունակությունների սուբյեկտիվ գնահատումը, առաջադրանքի սուբյեկտիվ բարդությունը, ներդրած ջանքերի շնորհիվ հաջողության հասնելու հավատը: Ուսանողի հաջողության ձգտման մոդելը ներառում է երկու հիմնական բաղադրիչ՝ հմտությունների, ունակությունների զարգացում և ուսանողին անհրաժեշտ անհատական որակների զարգացում: Հմտությունների զարգացումը ենթադրում է այնպիսի բաղկացուցիչներ, ինչպիսիք են հրապարակային խոսքը, իմիջը, ինքնակառավարումը, հաղորդակցման ունակությունը, սթրեսակայունությունը: Անձնային որակներից կարևորվում են առաջնորդությունը, լավատեսությունը, ինքնավստահությունը, քրտնաջան աշխատանքը, նվիրվածությունը [10]: Ուսանողները հաջողության են հասնում ուսումնաճանաչողական գործունեության և մարդկանց հետ սոցիալական հարաբերությունների ձևավորման միջոցով:

Հետազոտության մեթոդները և ընտրանքը: Ուսանողների սուբյեկտիվ բարեկեցության և հաջողությունների հասնելու ձգտման հարաբերակցությունն ուսումնասիրելու նպատակով անց է կացվել հետազոտություն: Համաձայն վարկածի՝ ենթադրվում է, որ բարձր և ցածր կուրսերի ուսանողներն ունեն սուբյեկտիվ բարեկեցության և հաջողության հասնելու մոտիվացիայի դրսևորման տարբերություններ:

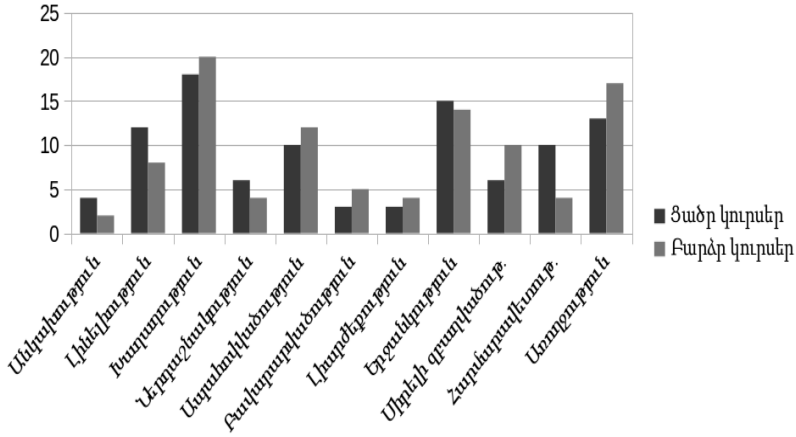
Փորձարարական հետազոտությունն իրականացվել է ՀՊՄՀ, ԵՊՀ, ՀՊՏՀ բակալավրիատում սովորող տարբեր մասնագիտությամբ 80 ուսանողի հետ (20 տղա, 60 աղջիկ), որոնցից 40-ը ցածր կուրսեցիներ են (առաջին և երկրորդ կուրսեր), 40-ը՝ բարձր կուրսեցիներ (երրորդ և չորրորդ կուրսեր): Կիրառվել են հետևյալ մեթոդիկաները՝

- «Կյանքից բավարարվածության սանդղակ»՝ ըստ Է. Դիների,
- «Հաջողության հասնելու մոտիվացիա» մեթոդիկա՝ ըստ Տ. Էլերսի,
- հեղինակների կողմից կազմված հարցաթերթիկ՝ ուղղված սուբյեկտիվ բարեկեցության գործոնների ուսումնասիրմանը (հիմնված Լ. Կուլիկովի դասակարգման վրա),
- անավարտ նախադասությունների մեթոդիկա:

Հետազոտության արդյունքները և վերլուծությունը: Անավարտ նախադասությունների մեթոդիկայի արդյունքները մեկնաբանվել են կոնտենտ-վերլուծության միջոցով (տե՛ս նկար 1):

Ուսանողների շրջանում ամենաբարձր ցուցանիշներ ստացվել են խաղաղություն (19%), առողջություն (15%), երջանկություն (15%), ապահովվածություն (11%), լինելիություն (10%) սանդղակներում: Խաղաղություն, առողջություն և լինելիություն սանդղակների բարձր ցուցանիշներն ուղղակիորեն կապված են մեր երկրի ներկայիս պատերազմական և համաճարակային իրավիճակով. այդ գործոններն ուսանողները համարել են ապրելակերպի, բարեկեցության կարևորագույն բաղկացուցիչ տարրեր՝ արժևորելով սեփական գոյությունը: Երջանկությունը և ապահովվածությունն, իրենց հերթին, բխում են առողջ լինելուց և խաղաղ պայմաններում ապրելու առաջնահերթությունից:

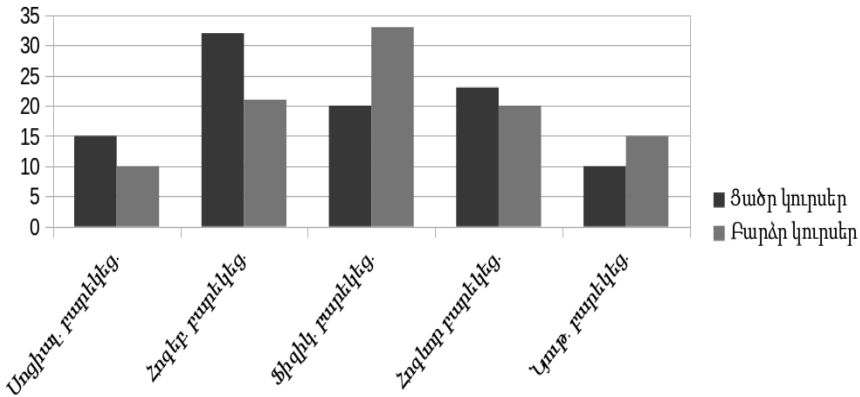
Ինչպես երևում է տրամագրից, բարձր կուրսերի ուսանողների ցուցանիշները խաղաղություն, առողջություն և ապահովվածություն սանդղակներում համեմատաբար ավելի բարձր են: Ցածր կուրսերի ցուցանիշներն ավելի բարձր են երջանկություն և լինելիություն սանդղակներում:

Նկար 1. Անավարտ նախադասությունների մեթոդիկայից ստացված արդյունքները

Երիտասարդների մոտ ցածր ցուցանիշներ են գրանցվել ներդաշնակություն (5%), բավարարվածություն (4%), լիարժեքություն (4%), անկախություն (3%) սանդղակներում: Սակայն համեմատությունից պարզ է դառնում, որ ցածր կուրսերում հարմարավետության, անկախության և ներդաշնակության ձգտումն ավելի ուժեղ է դրսևորվում, իսկ բարձր կուրսերում կարևորվում են լիարժեքությունը, բավարարվածությունը, զբաղվածությունը:

Սուբյեկտիվ բարեկեցության գործոններն ուսումնասիրող հարցաթերթիկի տվյալների վերլուծությունը ներկայացված է նկար 2-ում:

Նկար 2. Ուսանողների սուբյեկտիվ բարեկեցության գործոնների դրսևորումները

Ուսանողների շրջանում առավել կարևորվում են հոգեբանական (27%), ֆիզիկական (26,5%) և հոգևոր (22%) բարեկեցությունը: Հոգեբանական բարեկեցությունը ենթադրում է հոգեկան գործընթացների համահունչություն, անձնային ներդաշնակություն, ամբողջականության զգացում, ներքին հավասարակշռություն: Ֆիզիկական բարեկեցությունը պայմանավորված է ֆիզի-

կական լավ զգացողությամբ, մարմնական հարմարավետությամբ, առողջության զգացմամբ: Հոգևոր բարեկեցությունը բնորոշվում է հոգևոր-մշակութային հարստություններին միանալու հնարավորության, կյանքի իմաստի գիտակցման ու ապրման, կրոնական ազատության, հավատքի առկայության հետ:

Միջին ցուցանիշներ են դրսևորվել սոցիալական (13%) և նյութական բարեկեցության (13%) սանդղակներում: Սոցիալական բարեկեցությունն ապահովվում է բավարարվածությունը սոցիալական կարգավիճակից, հասարակության վիճակից, միջանձնային հարաբերություններից: Նյութական բարեկեցությունը բնորոշում է նյութական կայունությունը, ֆինանսական բավարարվածությունը: Ակներև է, որ ցածր կուրսեցիների համար առանցքային է հոգեբանական և հոգևոր բարեկեցությունը: Բարձր կուրսեցիների մոտ ուժեղ է դրսևորվում ֆիզիկական և հոգեբանական բարեկեցության ձգտումը:

Է. Դիների մեթոդիկայի տվյալները վկայում են, որ կյանքից բավարարվածության բարձր մակարդակ ունեն ուսանողների 47%-ը, միջին մակարդակ՝ 46%-ը, ցածր մակարդակ՝ 6%-ը: Բարձր կուրսեցիները կյանքից ավելի բավարարված են (50%), քան ցածր կուրսեցիները (43%):

Համաձայն «Հաջողության հասնելու մոտիվացիա» մեթոդիկայի (ըստ Տ. Էլերսի) ցուցանիշների՝ բարձր մոտիվացիա ունեն ուսանողների 34%-ը, չափավոր բարձր մոտիվացիա՝ 33%-ը, միջին մոտիվացիա՝ 30%-ը, ցածր մոտիվացիա՝ 13%-ը: Բարձր և չափավոր բարձր մոտիվացիան գերակշռում է բարձր կուրսերի 73%-ի շրջանում և ցածր կուրսերի 62%-ի շրջանում: Միջին և ցածր մոտիվացիան բարձր կուրսերում դրսևորվում է 27%, ցածր կուրսերում՝ 38%: Ստացված արդյունքները ցույց են տալիս, որ և՛ բարձր, և՛ ցածր կուրսերի ուսանողների մոտ արտահայտված է ցանկալի նպատակին հասնելու մոտիվացիան (բարձր կուրսերի մոտ ավելի ուժեղ), բարձր մոտիվացիա ունեցող ուսանողները գործունեության ընթացքում հակված չեն անտեղի ռիսկի դիմելու: Միջին մոտիվացիայով ուսանողները հակված են դիմելու միջին ռիսկի, իսկ հաջողության ցածր մոտիվացիա ունեցող ուսանողները վախենում են ձախողումից, նախընտրում են ռիսկի փոքր կամ, ընդհակառակը, չափազանց մեծ մակարդակը:

Հաջողության հասնելու ձգտումը ուսանողների համար անձնային անհրաժեշտություն է և ակտիվության շարժիչ ուժ, ինչպես նաև այդ ակտիվության արդյունք, ինքնազարգացման ակտիվացման գործոն:

Կատարվել է հետազոտական տվյալների միջմեթոդային վերլուծություն, համաձայն որի՝ հաջողության հասնելու մոտիվացիայի բարձր մակարդակ ունեցող ուսանողների մոտ կյանքից բավարարվածության մակարդակը ևս բարձր է: Նրանք ինքնավար են, անկախ, ունեն հաստատուն նպատակներ, ընդունում են իրենց լավ և վատ որակները, առավել իրատեսորեն են նայում կյանքին: Իսկ այն ուսանողները, որոնց մոտ գրանցվել է հաջողության հաս-

ներու մոտիվացիայի ցածր մակարդակ, ունեն կյանքից բավարարվածության համեմատաբար ցածր մակարդակ:

Կատարվել է կորելացիոն վերլուծություն (Պիրսոնի բանաձևով, SPSS վիճակագրական վերլուծության ծրագրով) կյանքից բավարարվածության, հաջողության հասնելու մոտիվացիայի և սուբյեկտիվ բարեկեցության գործոնների միջև առկա համահարաբերակցությունները բացահայտելու նպատակով: Կյանքից բավարարվածության և հաջողության հասնելու մոտիվացիայի միջև առկա է թույլ կորելացիոն կապ (0.18): Կյանքից բավարարվածության և սուբյեկտիվ բարեկեցության միջև հստակ դրսևորվող գծային կապ չկա (0.10): Հետևաբար, սուբյեկտիվ բարեկեցության առկայության պարագայում պարտադիր չէ, ուսանողի մոտ լինի կյանքից բավարարվածության զգացում: Բացահայտվել է հաջողության հասնելու մոտիվացիայի և սուբյեկտիվ բարեկեցության միջև աննշան բացասական հարաբերակցություն (-0.04):

Եզրակացություններ:

- Ուսանողները սուբյեկտիվ բարեկեցության գերակա գործոններ են համարում խաղաղությունը, առողջությունը, երջանկությունը. Վերջիններս կորոնավիրուսի համավարակի և պատերազմական գործողությունների պայմաններում դառնում են կենսական արժեքներ: Բարձր կուրսերն առավել կարևորում են խաղաղությունն ու առողջությունը, իսկ ցածր կուրսերը՝ լինելիությունն ու երջանկությունը:
- Երիտասարդների շրջանում հոգեբանական, ֆիզիկական և հոգևոր բարեկեցությունը գերադասվում են սոցիալական և նյութական բարեկեցությունից: Բարձր կուրսերի համար առաջնահերթ է ֆիզիկական և հոգեբանական բարեկեցությունը, ցածր կուրսերի համար՝ հոգեբանականը և հոգևորը:
- Ուսանողներն, ընդհանուր առմամբ, ունեն կյանքից բավարարվածության բարձր մակարդակ, ընդ որում, բարձր կուրսերը իրենց առավել բավարարված են համարում կյանքի տարբեր ոլորտներում, քան ցածր կուրսերը: Բարձր կուրսեցիները ձգտում են լիարժեքության, բավարարվածության, մասնագիտական զբաղվածության, ֆինանսական անկախության, ցածր կուրսեցիները կարևորում են ինքնաճանաչումը, անձնային ներդաշնակությունը, ազատությունը, հարմարավետությունը, միջանձնային առողջ հարաբերությունները:
- Հաջողության հասնելու ուժեղ ձգտում ունեցող ուսանողների շրջանում առկա է կյանքից բավարարվածության բարձր մակարդակ: Հաջողության հասնելու առավել ուժեղ մոտիվացիա ունեն բարձր կուրսերի ուսանողները, նրանք ավելի ինքնավստահ են, բայց և անհարկի ռիսկի չեն դիմում:

- Համաձայն կորելացիոն վերլուծության՝ ուսանողների սուբյեկտիվ բարեկեցությունն ուղղակիորեն կյանքից բավարարվածություն չի առաջացնում: Որոշ դեպքերում սուբյեկտիվ բարեկեցության բարձր մակարդակը հաջողությունների հասնելու մոտիվացիայի որոշակի նվազման է հանգեցնում:
- Հետազոտությունն ընդլայնելու դեպքում կարելի է ուսումնասիրել մագիստրոսական կրթություն ստացող ուսանողների սուբյեկտիվ բարեկեցությունը և հաջողության հասնելու մոտիվացիան, կատարել համեմատական վերլուծություն:

Գրականություն

1. **Փևորզյան Մ., Խաչատրյան Ն.** Սուբյեկտիվ բարեկեցությունը և այն պայմանավորող գործոնների առանձնահատկությունները երիտասարդների շրջանում: Անձի հոգեբանության տեսական և կիրառական հարցեր, Եր., 2016, էջ 153-162:
2. **Алимбаева Р.Т., Мартаева А.У.** Субъективное благополучие и удовлетворенность жизнью // Инновационная наука. 2016. № 11-3. с. 142-143.
3. **Галиахметова Л.И.** Благополучие, субъективное благополучие, удовлетворенность жизнью: проблема взаимосвязи. Вестник Башкирского университета, 2015, № 3. с. 1114–1118.
4. **Гриднева О.С.** Ориентация на достижение жизненного успеха, как важный фактор воспитания старшеклассников // Молодой ученый, М., №12, 2013. с. 442-445.
5. **Деева Н.А.** Жизненная успешность: механизм, свойство, состояние. Контексты понимания// Современные исследования социальных проблем, 2017, Т. 8, № 11. с. 22-46.
6. **Долгов Ю.Н.** Субъективное благополучие личности в контексте жизненных стратегий// Личность, семья и общество. 2013. Электронный ресурс. Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/subektivnoe-blagopoluchie-lichnosti-v-kontekste-zhiznennyh-strategiy> (20.06.21).
7. **Карапетян Л.В.** Теоретические подходы к пониманию субъективного благополучия. Известия Уральского федерального университета. 2014, т. 123, № 1. с. 171–182.
8. **Орлова Д.Г.** Психологическое и субъективное благополучие: определение, структура, исследования (Обзор современных источников) // Вестник Пермского государственного гуманитарно-педагогического университета. Серия № 1. 2015, с. 28-32.

9. **Пахоль Б.Е.** Субъективное и психологическое благополучие: современные и классические подходы, модели и факторы // Украинский психологический журнал. 2017. № 1. с. 80-104.
10. **Швальбе Б., Швальбе Х.**, Личность, карьера, успех. Психология бизнеса. М.: Прогресс, 1993.

ВЗАИМОСВЯЗЬ МЕЖДУ СУБЪЕКТИВНЫМ БЛАГОПОЛУЧИЕМ И СТРЕМЛЕНИЕМ К УСПЕХУ СТУДЕНТОВ

Микаелян М. А., Акопян Н. М. (Армянский государственный педагогический университет, Ереван, Армения)

Целью исследования является изучение взаимосвязи между субъективным благополучием и стремлением к успеху студентов младших и старших курсов. Результаты показывают, что самые высокие показатели субъективного благополучия студентов выражаются в шкалах мира, здоровья, счастья, существования, что, очевидно, связано с нынешней ситуацией в Армении обусловленной войной в Арцахе и пандемией коронавируса. Психологическое, физическое и психическое благополучие среди студентов предпочтительнее социального и материального благополучия. У студентов высокая мотивация добиться успеха в достижении желаемой цели. Старшекурсники, в отличие от студентов младших курсов, более удовлетворены всеми аспектами жизни. Мотивация к успеху у старшекурсников выше, чем у студентов младших курсов. Студенты с высоким уровнем мотивации к успеху имеют более высокий уровень удовлетворенности жизнью.

Ключевые слова: субъективное благополучие, стремление к успеху, студент, удовлетворенность жизнью.

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏԻՎ ԲԱՐԵԿԵՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՋՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԶԳՏՄԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Միրայելյան Մ. Ա., Հակոբյան Ն. Մ. (Խ. Աբովյանի անվ. Հայկական պետական մանկավարժական համալսարան, Երևան, Հայաստան)

Հետազոտության նպատակն է ուսումնասիրել ցածր և բարձր կուրսերի ուսանողների սուբյեկտիվ բարեկեցության և հաջողությունների հասնելու ձգտման հարաբերակցությունը: Արդյունքները վկայում են, որ ուսանողների շրջանում սուբյեկտիվ բարեկեցության ամենաբարձր ցուցանիշները դրսևորվում են խաղաղություն, առողջություն, երջանկություն, լինելիություն սանդղակներում, ինչն ակնհայտորեն կապված է մեր երկրի ներկայիս պայման-

ների հետ՝ պայմանավորված պատերազմական ու համաճարակային իրավիճակով: Ուսանողները հոգեբանական, ֆիզիկական և հոգևոր բարեկեցությունը գերադասում են սոցիալական և նյութական բարեկեցությունից: Ուսանողների շրջանում բարձր է ցանկալի նպատակի համար հաջողության հասնելու մոտիվացիան: Բարձր կուրսերի ուսանողներն ավելի բավարարված են կյանքի բոլոր ոլորտներից: Բարձր կուրսեցիների հաջողության հասնելու մոտիվացիան ավելի բարձր է, քան ցածր կուրսերի ուսանողներինը: Հաջողության հասնելու մոտիվացիայի բարձր մակարդակ ունեցող ուսանողներն ունեն կյանքից բավարարվածության ավելի բարձր մակարդակ:

Հանգուցային բառեր՝ սուբյեկտիվ բարեկեցություն, հաջողությունների հասնելու ձգտում, ուսանող, կյանքից բավարարվածություն: